

за дотриманням стандартів охорони праці, впроваджувати нові технології, покращити навчання працівників та розробити державні програми для поліпшення умов праці. Ці кроки допоможуть знизити ризик травм і забезпечити безпечніші умови для працівників.нструктажів.

Список використаних джерел:

1. Державна служба України з питань праці. <https://dsp.gov.ua/stand-vyrobnychoho-travmatyzmu//>.
2. Горностаєв О.Б., Мірус О.Б. Моніторинг основних причин виробничого травматизму / Актуальні проблеми та перспективи розвитку охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту: мат-ли IV Всеукр. наук.-практ. конф. Одеса: ОДАБА, 2022. С. 46-49.
3. Костюк І. Ф., Капустник В. А. Професійні хвороби: Підручник. – 2-е вид., переробл. і доп. К.: Здоров'я, 2003. - с.
3. Третьяков О.В., Зацарний В.В., Серіков Я.О., Данова К.В. Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань: Навчальний посібник / за ред. К.Н. Ткачука. – Харків, 2011. – 464 с.

УДК 331.4:614.8

РЕКОМЕНДАЦІЇ ПРАЦІВНИКАМ І РОБОТОДАВЦЯМ ЩОДО ПРОФІЛАКТИКИ ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

Великий А.О., Шлемен І.О.

*Шароватова О.П., доцент кафедри охорони праці та екологічної безпеки,
к.пед.н., доцент*

Національний університет цивільного захисту України

Навіть в епоху цифровізації світова спільнота досі не вирішила проблему виробничого травматизму. Кількість нещасних випадків на виробництві щороку залишається великою. В умовах військової агресії проти нашої країни роботодавці та працівники продовжують свою діяльність на трудовому фронті навіть попри те, що до колись наявних небезпек додалися бойові дії та наслідки від них, що потребує окремої уваги і відповідних превентивних дій.

Відповідно до законодавства, щоб забезпечити кращий рівень безпеки праці, роботодавці зобов'язані інформувати працівників про небезпеки трудової діяльності. При цьому вони і самі мають бути поінформовані про сучасні досягнення науки та техніки щодо облаштування робочих місць з урахуванням наявних на підприємствах небезпек.

З метою профілактики виробничого травматизму та зменшення кількості випадків травмування працівників під час виконання робіт Державна служба України з питань праці надає рекомендації з найактуальніших питань, які є

важливими для роботодавців та працівників у сфері безпеки праці. Одним з таких питань в умовах сьогодення гостро актуальною виявляється проблема інфікування працівників вірусним гепатитом А [1].

Гепатит А - це інфекційне захворювання печінки, спричинене вірусом гепатиту А (HAV). Захворювання за ступенем тяжкості варіює від легкого ступеня, що триває 1-2 тижні, до тяжкого, що призводить до інвалідизації, що триває кілька місяців. Інфекція гепатиту А не викликає хронічного захворювання печінки і рідко призводить до летального результату. Однак це може спричинити гостру печінкову недостатність, яка часто є летальною.

Переважаю гепатит А не є професійним захворюванням. Але недотримання правил особистої гігієни може призвести до інфікування під час виконання трудових обов'язків працівниками, які контактують із зараженою їжею, водою, тваринами і людьми. Так, працівники харчової промисловості можуть опинитися під загрозою інфікування, якщо вони контактуватимуть із зараженою їжею чи водою. Однак, працівники з активним вірусним гепатитом А не повинні готувати їжу для інших. Медичні працівники не вважаються групою підвищеного ризику для інфікування гепатитом А, якщо вони дотримуються стандартних процедур інфекційного контролю.

Профілактика гепатиту А на робочому місці базується на належного рівня гігієні та санітарії. Поширення гепатиту А зменшується шляхом: уникнення спільного використання речей, рушників; дотримання правил особистої гігієни, зокрема регулярним миттям рук; належного очищення або видалення стічних вод; наявності достатніх запасів безпечної питної води. Ретельне миття рук є надзвичайно важливим для запобігання захворюванням. Працівники повинні бути проінформовані про використання, за потреби, відповідного захисного одягу та про його регулярну заміну. Їх також слід інформувати про необхідність частого миття рук перед їжею, питтям або курінням.

За умови недотримання правил особистої гігієни, найбільше ризикують працівники, які контактують із можливим джерелом інфекції, зокрема це: працівники, зайняті доглядом за дітьми, особливо за маленькими; медичні працівники, особливо в педіатричних та інфекційних відділеннях, відділеннях невідкладної допомоги та відділеннях інтенсивної терапії; працівники екстрених служб – швидкої допомоги, пожежної команди та поліції; працівники, які забезпечують догляд (вдома, стаціонарний, денний); працівники пенітенціарної служби; працівники водоканалізаційного господарства; сантехніки; прибиральники. Інфікований працівник продовжувати працювати не може. Підтвердити діагноз гепатиту А і надати рекомендації щодо лікування може лікар. На сьогодні існує вакцина, яка може забезпечити додатковий захист. При симптомах чи підозрі на зараження, необхідно звернутися до лікаря та оформити листок тимчасової непрацездатності, розмір допомоги якої залежатиме від страхового стажу працівника, тобто від тривалості часу,

упродовж якого працівник працював на підставі трудового договору і за нього сплачувався соціальний внесок.

Оскільки до професійних захворювань належать захворювання, які виникли внаслідок професійної діяльності працівника та зумовлені впливом на нього шкідливих речовин, певних видів робіт та інших факторів (хімічних, біологічних, фізичних тощо), пов'язаних із роботою, інфікування працівників вірусними гепатитами, що викликані дією таких факторів, як контакт з інфекційними хворими, інфікованими матеріалами чи переносниками захворювань, вважаються професійними захворюваннями. Тож, випадки інфікування працівників на вірусні гепатити під час виконання ними своїх посадових (трудових) обов'язків підлягатимуть розслідуванню як гострі професійні захворювання [1].

Список використаних джерел:

1. Рекомендації: як працювати безпечно. Як можна запобігти гепатиту А на робочому місці? URL: <https://pratsia.in.ua/pdf/gepatit-a.pdf>.
https://pratsia.in.ua/safe_work.php.

УДК 159.9:331.101.3

ПРОБЛЕМИ ТА НАСЛІДКИ ПЕРЕПРАЦЮВАННЯ НА РОБОТІ

Вісун І. В.

Вісун О. О., доцент кафедри цивільної безпеки, канд. іст. наук, доцент
Луцький національний технічний університет

Професійне вигорання - це багатовимірний синдром, що охоплює фізичне виснаження, емоційне спустошення та втрату відчуття професійної цінності. Його поширення сьогодні зумовлене найперше психологічними наслідками війни, постійним збільшенням робочого навантаження, тиском цифрових технологій та зростанням конкуренції на ринку праці. Всесвітньою організацією охорони здоров'я синдром визнано як професійне явище, що виникає внаслідок тривалого стресу на робочому місці, який не був ефективно подоланий [1].

Проблема синдрому професійного вигорання була предметом дослідження для зарубіжних науковців та практичних психологів. Цьому феномену присвячені численні праці таких відомих дослідників, як Е. Aronson, М. Leiter, С. Maslach, А. Pines, S. Jakson, S. Walker та інших.

Водночас і в українському науковому просторі спостерігається зростання зацікавленості до цієї теми. Серед авторів, які досліджують емоційне вигорання, варто відзначити М. Авраменка, В. Бойка, Н. Водоп'янову, Т. Зайчикову, Л. Карамушку, К. Малевича, О. Мірошніченка, Е. Старченкову та інших.